

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗ (Α4- Α5)

Καθ.Μανούσου Φραντσέσκα

(Ι) ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ (800- 479π.Χ.) ΣΤΗΝ ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (479- 431 π.Χ.)

Βιβλίο σελ. 68-70

Παρά την νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών, ο περσικός κίνδυνος υπήρχε ακόμη. Η Σπάρτη, λόγω κατηγοριών κατά του Πausανία και τις σχέσεις του με τους Πέρσες, παραχωρεί την δυνατότητα στήριξης των Ελλήνων στην Αθήνα η οποία προβαίνει στην σύναψη της Συμμαχίας της Δήλου κατόπιν πρωτοβουλίας του Αριστείδα, με συμμετοχή των πόλεων του Αιγαίου και της Ιωνίας οι οποίες συνεδριάζουν μία φορά τον χρόνο στην Δήλο. Η Αθήνα, λόγω της ιδιαίτερης προσφοράς της στον κοινό αγώνα κατά των Περσών και του ισχυρού στόλου της αποκτά μεγάλο κύρος και κυριαρχεί στην Συμμαχία. Το κοινό ταμείο στην Δήλο συγκέντρωνε τα χρήματα των πόλεων, αλλά και τον φόρο όσων πόλεων δεν προσέφεραν πλοία και άνδρες, και το ποσόν καθοριζόταν με δίκαιο τρόπο από τον Αριστείδα. Οι πόλεις της Συμμαχίας αναγνώριζαν την ηγεμονία των Αθηναίων και οι ίδιες είχαν αυτονομία.

Μετά τον θάνατο του Αριστείδα, ο Κίμων, ηγέτης του αριστοκρατικού κόμματος, αναλαμβάνει την διεύρυνση της Συμμαχίας (400 πόλεις), την συνέχιση των πολέμων με τους Πέρσες (Ευρυμέδοντα ποταμός) και καλές σχέσεις με την Σπάρτη. Όμως πολλές πόλεις εξεγείρονται αντιδρώντας στην αλαζονία των Αθηναίων και ο Κίμων καταπνίγει κάθε προσπάθεια απομάκρυνσης από την Συμμαχία. Ο νέος πολιτικός άνδρας, ο Περικλής, μεταφέρει το ταμείο της Συμμαχίας από την Δήλο στην Ακρόπολη της Αθήνας. Με την ειρήνη του Καλλία λαμβάνουν τέλος οι ελληνοπερσικές συρράξεις. Οι πόλεις χάνουν την αυτονομία τους αφού δεν συνεδριάζουν πλέον και όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται από τους Αθηναίους. Η Συμμαχία δεν έχει λόγο ύπαρξης μπροστά στην πανελλήνια αθηναϊκή ηγεμονία.

1.Σημαντικά γεγονότα:

-Συμμαχία της Δήλου (478 π.Χ.)

-Εξορία Θεμιστοκλή με την κατηγορία του μηδισμού (471 π.Χ.)

-Νίκη του Κίμωνα εναντίον των Περσών στον Ευρυμέδοντα ποταμό (467 π.Χ.)

-Μεταφορά του ταμείου της Δήλου στην Ακρόπολη των Αθηνών (454 π.Χ.)

-Ειρήνη του Καλλία (449 π.Χ.)

2. Σημασία συγκεκριμένων όρων:

*Μηδισμός: προσχώρηση κάποιου Έλληνα στο στρατόπεδο των Περσών

*Ελληνοταμίες: οι 10 Αθηναίοι που εισέπρατταν τους φόρους από τις πόλεις της Συμμαχίας

*Ηγεμονία: κυριαρχία, αρχηγία

3. Ερωτήσεις πάνω στα παραθέματα της σελίδας 70

- Γιατί οι Αθηναίοι ανέλαβαν την αρχηγία της Συμμαχίας, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη;
- Ποια ήταν η προσφορά των πόλεων της Συμμαχίας; Ποιος ήταν ο σκοπός της Συμμαχίας, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη;
- Πώς ονομάζεται η εισφορά;
- Ποιο ρόλο είχαν οι ελληνοταμίεις;
- Πως ονομάζει τις συνεδριάσεις των πόλεων ο Θουκυδίδης;
- Πώς παρουσιάζει τον Κίμωνα ο Αριστοτέλης;
- Ποια ήταν η συμπεριφορά του Κίμωνα απέναντι στους συμπολίτες του;

4. Ερευνώ και βρίσκω πληροφορίες σχετικά με:

- τον Αριστείδη
- τον Κίμωνα
- τον Περικλή

(II) ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ- ΠΕΡΙΚΛΗΣ (σελίδες 71- 72)

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ:

- Μετά τους Περσικούς πολέμους κυριαρχούν δύο κόμματα: αριστοκρατικό και δημοκρατικό
- Το πολίτευμα στην Αθήνα γίνεται όλο και πιο δημοκρατικό
- Ο Κίμων εξοστρακίζεται το 461 π.χ. και ανακαλείται για να αντιμετωπίσει νικηφόρα τους Πέρσες με στόλο στην Σαλαμίνα της Κύπρου (449 π.Χ.) όπου και πεθαίνει
- Ο Περικλής του δημοκρατικού κόμματος, του γένους των Αλκμεωνιδών, ο πρώτος μεταξύ των πολιτών, μαθητής του Αναξαγόρα, εμφανίζεται στην πολιτική πρώτη φορά μαζί με τον δημοκρατικό Εφιάλτη (462 π.Χ.) αφού εξοστρακιστεί ο Κίμων.
- Ο Περικλής αφαιρεί προνόμια και εξουσίες από τον συντηρητικό Άρειο Πάγο και εφαρμόζει πρόγραμμα, ως αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος, μετά την δολοφονία του Εφιάλτη.
- Έννοια της δημοκρατίας σύμφωνα με τον Περικλή: ισότητα όλων των πολιτών απέναντι στον νόμο και δυνατότητα για όλους να διάγουν άνετη ζωή.
- Μέτρα και έργο του Περικλή:

- **μισθοφορία** (οικονομική ενίσχυση στους φτωχότερους για να συμμετέχουν στην Εκκλησία του Δήμου και να ασκούν τα πολιτικά τους δικαιώματα)
- **θεωρικά χρήματα** (αντίτιμο εισιτηρίου στο θέατρο για τους πτωχότερους),
- **μεγάλα δημόσια έργα** - αλλαγή μορφής της Αθήνας
- **αποκατάσταση των σχέσεων με την Σπάρτη με την Τριακονταετή Ειρήνη (446π.Χ.)= Τριακοντούταις Σπονδαί**

ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ- Ερωτήσεις κατανόησης

Σελ.71 : Ο Περικλής, ένας μεγάλος ηγέτης

1. Ποια χαρακτηριστικά αποδίδει ο Θουκυδίδης στον Περικλή;
2. Πως συμπεριφερόταν στους αλαζόνες και πώς στους φοβισμένους πολίτες;
3. Ποια στοιχεία του χαρακτήρα του Περικλή φανερώνουν την δημοκρατικότητά του και την ικανότητά του ως ηγέτη;

Σελ.72 : Τι είναι δημοκρατία;

1. Με ποιες λέξεις διαφοροποιεί ο Περικλής το πολίτευμα (δημοκρατία) της Αθήνας από αυτό άλλων πόλεων;
2. Σε ποιους στηρίζεται η δημοκρατία, σύμφωνα με τα λόγια του Περικλή;

Σελ.72 : Ο Άρειος Πάγος χάνει τις εξουσίες του

1. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, ποιος αποδυνάμωσε τον Άρειο Πάγο και γιατί;
2. Ποιοι θεσμοί ενδυναμώθηκαν;

*Ερώτηση 2 της σελ. 72: Η φράση αναφέρεται στους Λακεδαιμόνιους και στο πολίτευμα της Σπάρτης όπου οι αποφάσεις δεν γίνονται με ψήφο αλλά με βοή δηλ. φωναχτά. Τι εννοεί ο Θουκυδίδης λέγοντας αυτά τα λόγια και τι συγκρίνει;

*Ερευνώ και βρίσκω πληροφορίες για:

- τον Περικλή
- τον Θουκυδίδη